

Лункіна Т. І.

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Становлення та розвиток сучасного типу економіки – соціалізації, свідчить про новий етап розвитку в соціально–економічному та культурному суспільстві. Даний етап нерозривно пов'язаний із соціально–відповідальною поведінкою держави та суспільства. Соціалізація економіки являється одним із механізмів узгодження та досягнення консенсусу між державою та інтересами суспільства. Тобто, соціальна спрямованість економіки повинна орієнтуватися не тільки на економічні та матеріальні аспекти, а й на людські, й екологічні. Адже з бурхливим розвитком суспільства виникає потреба в переосмисленні основних підходів та цілей розвитку держави.

Термін соціалізація економіки не має однозначного тлумачення та інтерпретується по різному. З одного боку це, взаємовідносини суспільства і держави за рахунок задоволення вимог і потреб індивіда, а з іншого боку це, прийняття певних норм поведінки індивіда, закладених суспільством, на основі яких він буде формуватися як особистість та поширювати норми і цінності в суспільство. Тобто, це нерозривний двосторонній рух між державою та індивідом, який і формується через соціалізацію економіки.

Серед основних науковців, які досліджували дане питання варто виокремити: Л. Т. Герман [1], Н. Добрева [2], А. М. Колота [3], О. В. Попадинець [4] та інших.

Як наука про людину, термін «соціалізація» виокремився з політичної економії де спочатку означав «усуспільнення». Американський соціолог Гіддінгс у 1887 р. в книзі «Теорія соціалізації» вперше використав його в значенні стосовно людини – «розвиток соціальної природи або характеру індивіда, підготовка людського матеріалу до соціального життя».

До середини ХХ ст. соціалізація перетворилася на самостійну сферу досліджень. Аналіз численних концепцій соціалізації показує, що усі вони тяжіють до одного з двох підходів, що розходяться між собою в розумінні ролі самої людини в процесі соціалізації.

Соціалізація (від латів. *socialis* – громадський) – процес привласнення людиною соціального виробленого досвіду, передусім системи соціальних ролей. В процесі соціалізації відбувається формування таких індивідуальних утворень як особа і самосвідомість. У рамках цього процесу здійснюється засвоєння соціальних норм, умінь, стереотипів, соціальних установок, прийнятих в суспільстві форм поведінки і спілкування, варіантів життєвого стилю. Посилення ролі соціальної складової державної політики за рахунок різних соціальних програм, створення різних соціальних позабюджетних фондів,

популяризація соціально–орієнтованих інститутів, тощо поєднує в собі соціалізація.

Фактори соціалізації: мегафактори (космос, земля), макрофактори (країна, суспільство, держава), мезофактори (регіон, населення, належність до ЗМІ (радіо, телебачення,) належність до відповідних субкультур), мікрофактори (мікросоціум – однодумці, працівники, державні та приватні підприємства, організації, сім'я).

На основі проведених досліджень, з'ясовано, що у більшості розвинених країн світу, актуальними залишаються економічні показники розвитку держави, проте все більшої уваги набувають показники соціального розвитку суспільства. Тому соціалізація економіки нерозривно пов'язана із соціально–відповідальною поведінкою держави у процесі її функціонування та процедури звітування перед суспільством. Говорячи про соціалізацію економіки необхідно з одного боку розглядати державу як координатора та регулятора соціальних відносин та людину (особистість), яка долучається до соціальної політики держави та формується як індивід. На нашу думку, ефективність взаємодії даного механізму можлива лише при збалансуванні сучасних потреб людства та захисті їхніх інтересів з можливостями з боку держави, яка досягається на основі збалансованого розвитку України.

Досягнення збалансованого розвитку можливе лише за допомогою певних інструментів та механізмів, в основу яких покладено взаємоузгодженість всіх елементів. Одним із перспективних напрямів дотримання збалансованого розвитку є соціалізація, механізмом досягнення якої є соціальна відповідальність. Соціальна відповідальність є багатоаспектною та багаторівневою.

Отже, важливим елементом, який об'єднує збалансований розвиток і соціальну відповідальність є соціалізація економіки. Тільки за умови розуміння та запровадження нового етапу розвитку суспільства та суспільної свідомості (соціалізації) можливий достатній розвиток майбутніх поколінь.

Список використаних джерел:

1. Герман Л. Т. Теоретичні основи соціалізації глобального економічного розвитку / Л. Т. Герман // Сталий розвиток економіки : міжнародний науково–виробничий журнал. – 2015. – №4. – С. 36–43.
2. Добрева Н. Концептуальні основи формування соціальної політики в сучасних умовах функціонування економічної системи України / Н. Добрева, Є. Борщук, Т. Корецька // Ефективність державного управління : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 44. – С. 73–79.
3. Колот А. М. До проблеми розвитку теорії розподільчих відносин / А. М. Колот. – Україна : аспекти праці. – 2008. – №8. – С.3–12.
4. Попадинець О. В. Соціалізація економіки як нова парадигма економічної теорії // Попадинець О. В. // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 49. – С. 228–231.